

TEATRUL - 25 de ani de la apariție

A fi de ajutor

S-au implinit — nu azi, ci ieri : aprille a.c. — douăzeci și cinci de ani de la apariția revistei „Teatrul”. Este cu totul verosimil, ba chiar cu totul probabil, că mai toți cititorii noștri, pină și cei mai fideli, pină și cei mai vechi, nu ar fi știut, in nici un fel, de această scoteală calendaristică. Mai mult, e încă mai verosimil, încă mai probabil, că noi inșine, cel care „facem” revista, am fi uitat, am fi uitat că, prin ea, avem o a doua virstă, că vin anii, că trec peste noi, sau că noi inșine trecem prin ani, trecem peste ani, odată cu, și prin, revista noastră. Oricărui om, in orice caz foarte multora, care nu trăiește decit o viață, viața lui, i se întâmplă să descopere, tardiv, că a uitat de ziua sa aniversară, că a uitat de virsta pe care o are.

...Cum oare nu i s-ar întâmpla, unei reviste, același lucru ? Am spune mai mult : unei reviste, unei gazete, oricărei publicații, nu i „se întâmplă” să-și uite virsta, cu toate datele ci calendaristice. O uită, in mod inevitabil. E legea ei s-o uite. Căci, o revistă e legată, înlântuită de prezent, ca Prometeu de steul caucazian. Prezentul, in clipa lui unică, e condiția ei de viață, e destinul ei, și e legitimitatea ei. O revistă e înrădăcinată in prezent, sau, mai exact spus, se naște din prezent și rămine înrădăcinată in el, pentru că numai astfel își poate face drum spre oameni, trăi între oameni, fi utilă oamenilor, care, ei, trăiesc in prezent, trăiesc prezentul. Ea aspiră, se străduiește să-i ajute pe oameni in aspra lor necesitate vitală, in greaua datorie față de ci inșiși, necesitatea și datoria de a descifra prezentul, de a citi in el, de a-i înțelege adevărurile și imperativele. Fără această înțelegere, viața stagnează între două deliruri, între două haosuri, poate că între două morți : trecutul și viitorul. Numai conștiința prezentului, numai prezentul, oricît de fugar, de inesizabil, dar conștient, pot arunca o lumină asupra primului, și pot aștepta, pot întâmpina, fără teamă, pe al doilea. Nici o filozofie cu ochii deschiși nu poate afirma altceva : esența vieții este prezentul, esența vieții este actualitatea. Orice revistă conștientă de misiunea ei, doritoare de a se adresa oamenilor, nu poate exprima, nu poate oglindi, nu poate răsfringe, in paginile ei, decit actualitatea. Astfel, destinată și predestinată să trăiască numai in actualitate, in prezent, in clipă, o revistă, se poate spune, nu are trecut, nu are virstă, oricît ani de apariție s-ar îngrămăli pe frontispiciul ei. Ea, atita timp cit răspunde cinstit, din toate puterile, chemării sale, destinului său, e mereu tinără, mai exact spus, e mereu nouă, e mereu alta, intocmai cum e și actualitatea, in zborul fulgerător al clipei.

Revista „Teatrul” a fost, prin hotărîrea de acum un sfert de veac a partidului comunist, destinată vieții acestui fantastic fenomen de cultură, care este creația teatrală. Ea a fost, deci, cu atit mai mult închinată actualității, cu cit creația teatrală este ea inșăși trecătoare, cu cit teatrul nu trăiește decit in prezent și in clipă, neputînd lăsa in urmă decit ceea ce l-a precedat și ceea ce îl supraviețuiește : literatura lui, dramaturgia. (Tocmai de aceea, pe aceasta, cu deosebire, revista noastră s-a preocupat s-o lege de momentul teatrului, s-o fixeze in clipa teatrală.) Actualitatea teatrului, a fost, in acest sfert de veac, extrem de dinamică, plastică, evolutivă, a fost mereu schimbătoare, uneori, chiar fulgurantă. Nici nu putea fi altfel : aceasta a fost epoca extraordinară, in care, urmînd, in domeniul său, trans-

NICOLAE CEAUȘESCU :

„Sarcini de mare răspundere revin presei și radioteleviziunii, care trebuie să oglindească mai bine și mai larg activitatea organelor democratice de conducere, să participe nemijlocit, mai activ, la munca de educație politico-educativă, la formarea omului nou“.

(Din Expunerea la al II-lea Congres al Consiliilor oamenilor muncii)

Formarea revoluționară a întregii țări, a întregii noastre vieți, teatrul românesc, așa cum îl moștenisem și cum era, s-a transformat într-un teatru cu desăvârșire nou, teatru al poporului, teatru al unei arte și culturi de masă, teatru al patriei — educativ, politic, civic ; într-un cuvânt, teatru revoluționar. A fost epoca celor mai multe căutări, a celor mai multe încercări, a celor mai multe îndrăzneli și a celor mai multe reveniri, a celor mai multe experiențe, ezitante, incerte, dar și a celor mai multe biruințe și dobândiri de adevăruri fundamentale. Cine compară astăzi, de sus sau de aproape, ceea ce era teatrul românesc acum douăzeci și cinci de ani, cu ceea ce este el astăzi, rămâne uluit de schimbările, de transformările, de transfigurările, produse pe toate fetele vieții, creației și activității lui, ca și în esența sa. Mai exact ar fi să vorbim despre renașterea teatrului nostru, iar cine face această comparație mărturisește că, într-adevăr, drumul cel mai scurt dintre două puncte nu este, întotdeauna, linia dreaptă.

În această epocă, revista „Teatrul“ s-a străduit să fie de ajutor. Să fie de ajutor teatrului, în marșul său spre progres, și să fie de ajutor publicului, în marșul acestuia spre cultură și artă. Aceasta a fost modesta și enorma sarcină, pe care a primit-o acum un sfert de veac : să fie de ajutor. Ne-am străduit, în acest scop, în toate felurile, din toate puterile ; și n-am putut, fără îndolală, să îndeplinim sarcina noastră în întregime, căci teatrul este imens și infinit și, cum spuneam, în veșnică schimbare. Dar în această luptă — căci luptă a fost, și misiunea unei reviste nu poate fi decît de luptă — a apropierii publicului de teatru, și a teatrului de public, acesta din urmă înarmat cu un ideal revoluționar și cu o estetică superioară, în această luptă, așadar, vom fi izbutit cite ceva, stînd ferm pe doctrina noastră, a tuturor, și dăruind efortului unanim o contribuție neprecupețită. Interesul cu care cititorii caută și urmăresc revista, dragostea de care e înconjurată, prețuirea de care se bucură în lumea teatrului, par să ne spună cam așa ceva, și să ne încurajeze să continuăm, nu fără dificultăți, dar cu convingere, pe același drum.

Spuneam, mai sus, că o revistă nu are vîrstă, că ea are mereu vîrsta momentană a ultimului număr pe care l-a dat cititorilor, proaspăt ieșit din tipografie. Spuneam, de asemenea, că nu are trecut. Aceasta nu înseamnă că nu are istorie. Întocmai ca și omul, prezent și trecător. Întocmai ca și omul, o revistă, redactată de oameni, are amintiri omenești. Istoria și amintirea ne-au readus în conștiința împlinirea acestui sfert de veac. Ne-au readus-o în conștiință, cu glas poruncitor. Sîntem datori față de înaintașii noștri, care, în această redacție, au ogîndit actualitatea clipei de atunci. Sîntem datori față de întreaga istorie a acestei reviste, căci ea ne îndeamnă, ea ne poruncește să nu părăsim prezentul, să nu ne despărțim de actualitate. Putem fi, datorită istoriei acestei reviste, în plinul vieții vii a teatrului nostru, a publicului nostru plin de elan, a acestei actualități fierbinți și mereu căutătoare de adevăr, de drumuri noi, de ideal. De aceea, am considerat că e bine să o reamintim tuturor, în paginile ce urmează, și să ne-o reamintim nouă.

„T“